

ฉบับที่ 33/2568

วันที่ 29 สิงหาคม 2568

งานสัมมนาวิชาการ “Fiscal Transformation พลิกโฉมการคลังไทยสู่ความยั่งยืน”

วันศุกร์ที่ 29 สิงหาคม 2568

ณ ห้องอินฟินิตี้ บอลรูม โรงแรมพูลแมน คิง เพาเวอร์ กรุงเทพฯ

(ช่วงบ่าย)

นายพรชัย ฐีระเวช ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) เปิดเผยผลการสัมมนาวิชาการ “Fiscal Transformation พลิกโฉมการคลังไทยสู่ความยั่งยืน” ของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) ซึ่งจัดขึ้นในวันศุกร์ที่ 29 สิงหาคม 2568 ณ ห้องอินฟินิตี้ บอลรูม โรงแรมพูลแมน คิง เพาเวอร์ กรุงเทพฯ โดยกล่าวว่า งานสัมมนาภาคบ่ายเป็นการเสวนาในหัวข้อ “Fiscal Transformation: Shaping Policies for Sustainable Change ยุทธศาสตร์นโยบายการคลังสู่ความหวังที่ยั่งยืน” ซึ่ง สศค. ได้รับเกียรติจาก 1) นายดนุชา พิชยนันท์ เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2) ดร.นพ.พงศธร พอกเพิ่มดี รองปลัดกระทรวงสาธารณสุข 3) คุณสมิทธิ์ พนมยงค์ รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท กัลป์ เอ็นเนอร์จี ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (มหาชน) และ 4) ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง เข้าร่วมการเสวนา โดยมีคุณชุติมา พิงความสุข เป็นผู้ดำเนินรายการ โดยสามารถสรุปผลการเสวนาได้ดังนี้

ผู้อำนวยการสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กล่าวว่า ประเทศไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายทางการคลังจากการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้การปรับสมดุลทางการคลัง (Fiscal Consolidation) ของประเทศไทยดำเนินไปอย่างค่อยเป็นค่อยไป ทั้งนี้ ข้อมูลจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund: IMF) พบว่า สัดส่วนรายได้รัฐบาลของไทย ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) ยังอยู่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยกลุ่มประเทศตลาดเกิดใหม่ที่ไม่พึ่งพาทรัพยากรและสินค้าพลังงาน ซึ่งอยู่ที่ประมาณร้อยละ 3 ต่อ GDP ดังนั้น รัฐบาลอาจพิจารณาแนวทางในการเพิ่มความสามารถในการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลผ่านการปรับอัตราภาษีมูลค่าเพิ่ม การขยายฐานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา รวมถึงการจัดเก็บภาษีประเภทใหม่ ๆ ให้ทัดเทียมสากล ควบคู่ไปกับการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดสรรทรัพยากรสินภาครัฐที่อยู่ในภาคนอกงบประมาณ เพื่อนำมาสนับสนุนการรักษาเสถียรภาพทางการคลัง โดยในการดำเนินการต่าง ๆ ดังกล่าว ควรคำนึงถึงการแก้ปัญหาและรับมือกับความท้าทายเชิงโครงสร้างอย่างตรงจุดด้วย

นายดนุชา พิชยนันท์ ได้กล่าวถึงสถานการณ์เศรษฐกิจไทยและแนวทางการยกระดับภาคการคลังของประเทศไทย โดยปัจจุบัน เศรษฐกิจไทยยังคงเติบโตท่ามกลางปัจจัยความท้าทายหลากหลายด้าน อาทิ การค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ การเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์ การก้าวเข้าสู่ยุคดิจิทัล และการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น ขณะที่พื้นที่ทางการคลัง (Fiscal Space) มีจำนวนจำกัด โดยมีสาเหตุจากความสามารถในการจัดเก็บรายได้ภาครัฐที่ลดลงและแรงกดดันด้านรายจ่ายที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้ระดับหนี้สาธารณะปรับตัวสูงขึ้น ซึ่งอาจเป็นข้อจำกัดต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจและความน่าเชื่อถือของประเทศ ทั้งนี้ ภาครัฐควรมุ่งเน้นดำเนินการตามแนวทางการปฏิรูปการคลังผ่าน 1) การปรับโครงสร้างรายได้ โดยการปรับปรุงกฎระเบียบเพื่อพิจารณาจัดเก็บจากแหล่งรายได้ใหม่และปรับขึ้นอัตราภาษีบางรายการให้เหมาะสมกับสถานการณ์เศรษฐกิจ 2) การปฏิรูปประสิทธิภาพการใช้จ่าย โดยการทบทวนรายจ่าย

และดำเนินการนโยบายสวัสดิการของประชาชนแบบมุ่งเป้า (Targeted Policies) ให้มากขึ้น เพื่อลดความซ้ำซ้อน ควบคู่กับการดำเนินนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจเชิงโครงสร้างในระยะยาว 3) การบริหารจัดการหนี้สาธารณะอย่างยั่งยืน และ 4) การปฏิรูปบทบาทภาครัฐและส่งเสริมการมีส่วนร่วมภาคเอกชน ซึ่งจะช่วยให้เศรษฐกิจไทยขยายตัวอย่างยั่งยืนในอนาคต

ดร.นพ.พงศธร พอกเพิ่มดี ได้กล่าวถึงภัยคุกคามและความท้าทายหลักต่อการคลังสาธารณสุขไทย ไว้ 4 ประการ ได้แก่ สังคมผู้สูงอายุ อัตราการเกิดต่ำ การสูญเสียสุขภาพจากโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (NCDs) และความเหลื่อมล้ำด้านบุคลากรทางการแพทย์ระหว่างเมืองและชนบท โดยในปัจจุบันประเทศไทยมีค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุขต่อ GDP ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศรายได้ปานกลาง รวมทั้งมีผลลัพธ์ด้านสาธารณสุขต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ในหลายด้าน เช่น สถานะสุขภาพ ปัจจัยความเสี่ยง คุณภาพและความปลอดภัย เป็นต้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงความเหลื่อมล้ำระหว่างกองทุนสุขภาพทั้ง 3 กองทุน ได้แก่ กองทุนหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า กองทุนประกันสังคม และสวัสดิการรักษายาบาลข้าราชการ ทั้งนี้ ได้มีข้อเสนอให้ 1) สร้างมาตรฐานเดียว เพื่อลดความเหลื่อมล้ำระหว่าง 3 กองทุนสุขภาพ โดยมีสาธารณสุขเกาหลีเป็นกรณีศึกษา 2) สร้างแรงจูงใจและความแข็งแกร่งให้กับระบบบริการปฐมภูมิ และ 3) เร่งรัดการจัดทำ Health Data Hub และประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ เพื่อเชื่อมโยงและวิเคราะห์ข้อมูลด้านสุขภาพของคนไทย

คุณสมิทธิ์ พนมยงค์ ได้ให้ความเห็นในฐานะภาคเอกชน โดยมองว่า การจัดเก็บภาษีของภาครัฐ จะส่งผลกระทบต่อภาระการดำเนินธุรกิจของภาคเอกชน โดยในอดีต รัฐบาลมุ่งเน้นการจัดเก็บภาษีเงินได้ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำจากอุตสาหกรรมที่เติบโตได้ดี แต่ในปัจจุบัน ประเทศไทยเผชิญหน้ากับความเหลื่อมล้ำในมิติอื่นเพิ่มขึ้น เช่น การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ความเหลื่อมล้ำทางสังคมที่เพิ่มมากขึ้น เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ภาครัฐบาลใช้ในการจัดเก็บภาษีในปัจจุบันยังไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ในมุมมองของภาคเอกชนได้เห็นถึงความสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี โดยเฉพาะการดึงคนที่อยู่นอกระบบภาษีให้เข้ามาอยู่ในระบบ การพิจารณาทบทวนความเหมาะสมของมาตรการลดหย่อนภาษีประเภทต่าง ๆ และการวิเคราะห์อุตสาหกรรมแบบใหม่ในเชิงลึกเพื่อหาช่องทางในการจัดเก็บภาษีเพิ่มเติม นอกจากนี้ การบริหารทรัพย์สินของรัฐเชิงรุกโดยมุ่งเน้นไปที่พื้นที่เชิงพาณิชย์ ผ่านการเปรียบเทียบกับการใช้ประโยชน์พื้นที่ของภาคเอกชนที่อยู่ใกล้เคียง เพียงเท่านั้นก็จะสามารถเพิ่มเติมรายได้ของรัฐได้มาก และทำให้ความได้เปรียบเสียเปรียบระหว่างผู้ประกอบการลดลงไปด้วย

กล่าวโดยสรุป ผู้ร่วมงานเสวนาต่างเห็นว่า ประเทศไทยกำลังเผชิญกับความท้าทายเชิงโครงสร้าง ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อความสามารถทางการคลังและหนี้สาธารณะที่เพิ่มสูงขึ้น เพื่อรับมือกับสถานการณ์ดังกล่าว ภาครัฐและภาคเอกชนจึงมีมุมมองที่สอดคล้องกันว่า จำเป็นต้องมีการยกระดับภาคการคลังอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บรายได้ ควบคู่กับการบริหารจัดการรายจ่ายภาครัฐให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างความยั่งยืนทางการคลัง และเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาวได้อย่างแท้จริง

กองนโยบายการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

โทร. 0 2273 9020 ต่อ 3558